

סוף עידן מובארק

השורה התחתונה

/ שלמה מיטל

למצרים דרושים כבאי ושיפוצניק

את המהפכה בעזרת המחשבים וחיבור האינטרנט שלהם.

מובארק דווקא שיפר את הכלכלה

הריבוי הטבעי של מצרים הוא 2% לשנה, כשהמשמעות של הנתון הזה היא עוד 1.7 מיליון פיות להאכיל מדי שנה. הגיל הממוצע במדינה הוא נמוך: 24 שנה בלבד. הכלכלה המצרית החדשה חייבת, אם כן, לדאוג לשאיפות הצעירים. למצרים אין כמעט חברות גלובליות, ויש לפעול ליצור כמה מהן, כדי לשלב את מצרים בכלכלה העולמית המתקדמת. מצרים משכילים רבים היגרו לחו"ל, ויש לפעול להחזירם הביתה, בעידן החופש החדש. במקביל לכיבוי השריפות ושיפוץ הכלכלה, יש לערוך חוקה חדשה, ובו זמנית להיערך

אופוריה. זו המילה הרווחת באמצעי התקשורת, לאחר שהעם המצרי סילק את הנשיא מובארק. אך האמת היא שהנגאובר - כאב ראש לאחר מסיבת הוללות - היא המילה המתארת את המצב לאשורו. כלכלת מצרים זקוקה לכבאי שיטפל במשברים הרבים במדינה, ולשיפוצניק רציני שיבנה מחדש את כלכלתה. במפעלים רבים במצרים פרצו שביתות, לאור דרישות העובדים להעלאות שכר. המשימה הראשונה של שליטי מצרים החדשים תהיה להחזיר את כולם לעבודה, ולהשיב את המצב לגורמלי. הבנקים כבר נפתחו, והבורסה בקהיר תיפתח ביום רביעי. יש צורך לייצב את מחיר הלחם - אף אם מגדילים את הסבסוד - ולהיטיב עם העניים. יש לשקם את ענף התיירות באופן מידי ולדאוג לאבטחת תעלת סואץ, מקורות מט"ח חשובים, ולייצוב שער החליפין.

הריבוי הטבעי של מצרים הוא 2% לשנה, כשהמשמעות של הנתון הזה היא עוד 1.7 מיליון פיות להאכיל מדי שנה

גם בטווח הארוך העבודה היא כמוכרן מרובה. למצרים 24 אוניברסיטאות ציבוריות וכ-29 פרטיות, המייצרות בוגרים חסרי מקצוע. יש לשדרג את כל מערכת החינוך במדינה, כולל מערכת ההשכלה הגבוהה, ולספק לנוער ולצעירים מיומנויות מעשיות המכשירות אותם לתעסוקה. במקביל יש ליזום ענפי תעשייה חדשים במצרים, על בסיס יתרון יחסי: למשל, במקום לייצא גז טבעי יש להקים תעשייה פטרו-כימית שתפיק תועלת רבה יותר מהגז הרב ומהנפט שיש למצרים, כדי לספק מקומות תעסוקה. פעולה זו תדרוש השקעות מחו"ל, ולכן על מצרים לפעול מידית ליצור סביבה יציבה ונוחה למשקיעי חו"ל, ולחזר אחריהם. כיום קשה מאוד לעשות עסקים במצרים. לפי הבנק העולמי, היא מדורגת במקום ה-94 במדד הרלוונטי, ובמקום ה-96 במדד "חופש בעסקים". יש לצמצם את הביורוקרטיה ולפטר פקידי ממשלה, תוך יצירת מקומות עבודה חלופיים.

לבחירות לבית הנבחרים ולנשיאות, לפי החוקה הישנה המשופצת. אין זה בטוח כלל שאנשי הצבא, השולטים כעת, יידעו כיצד לגשת למלאכה ולבנות מחדש את כלכלת מצרים. גמאל נאצר נכשל בכך בעבר, וכמוהו וגם אנואר סאדאת שבא בעקבותיו. לכן יש אירוניה בכך שמי שבאמת חולל שיפור אמיתי בכלכלת מצרים ובתשתיתם, הוא דווקא הטייס לשעבר, חוסני מובארק, כשהיום, לאחר שהודח מתפקידו, איש לא מזכיר זאת. המטאטאים שהחלו לנקות את ערימות הזבל בכיכר תחריר דרושים כעת בכל ענף בכלכלת מצרים. ובכל זאת, סביר שבמקום מטאטא תקבל כלכלת מצרים מהמועצה העליונה השולטת רק גלולת אספירין. לשכנתנו מדרום צפוי, אם כן, משבר כלכלי ממושך. ●

גם השחיתות במדינה חוגגת, ולפי transparency international, מצרים מדורגת במקום ה-98 בעולם בסולם "חופש משחיתות". העם ירצה לראות את מקורבי מובארק מחזירים את הכסף שגנבו. למרות שהגנרלים השולטים כעת הם אנטי־שוראליים, עליהם להבליג, ולהזמין בשקט מומחים מישראל, שייסיעו להם להקים תעשיית היי־טק, בדיוק עבור אותם צעירים שחוללו

שלמה מיטל הוא עמית מחקר בכיר במוסד שמואל נאמן בטכניון